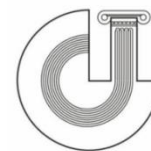

εθνικός πολιτισμός

AMERICAN-HELLENIC
CHAMBER OF COMMERCE

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
INTERNATIONAL RELATIONS FOR CULTURE

Με την
υποστήριξη:

Οκτώβριος 2015

Ο «**Σφυγμός Πολιτισμού**» που γεννήθηκε τον Οκτώβριο του 2010 αποτελεί μια πρωτοβουλία της μη κερδοσκοπικής εταιρείας **Διεθνείς Σχέσεις Πολιτισμού**, με τη στήριξη του **Ελληνο-Αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου** και σε συνεργασία με την εταιρεία στατιστικών ερευνών **ΑΠΟΨΙΣ**.

Ο Σφυγμός επιχειρεί να αποτυπώσει τη γνώμη του κοινού σε θέματα που αφορούν σε όλους τους τομείς πολιτισμού: βιβλίο, θέατρο, μουσική, εικαστικά, κινηματογράφο, χορό κ.α. με στόχο την ανάλυση των δεδομένων σε ηλικιακό, μορφωτικό, οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτό, ο «**Σφυγμός Πολιτισμού**» επιστρέφει τον Οκτώβριο 2015 για την καταγραφή της πολιτιστικής συμπεριφοράς του ευρύτερου κοινού και των πολιτών που ασχολούνται επαγγελματικά με πολιτιστικές δραστηριότητες.

Μετράμε το σφυγμό μας!

Τι είναι ο Σφυγμός Πολιτισμού;

Η στατιστική έρευνα συνιστά ένα πολύτιμο εργαλείο περιγραφής της υφιστάμενης κατάστασης αλλά και καταγραφής των τάσεων και των αλλαγών στις συμπεριφορές του κοινού. Τα αποτελέσματά της παίζουν καθοριστικό ρόλο στην αξιολόγηση και τον επαναπροσδιορισμό των δράσεων και των στόχων κάθε φορέα, ενώ προσφέρουν πολύτιμες υπηρεσίες στη διαδικασία χάραξης πολιτικής και στην αποτελεσματική διαχείριση φορέων και θεσμών.

Προς αυτή την κατεύθυνση, η καθιέρωση της έρευνας και η διεξαγωγή της ανά τακτά χρονικά διαστήματα μπορεί να προσφέρει απτά και έγκυρα συμπεράσματα για τις προτιμήσεις του κοινού, την ανταπόκρισή του στα διάφορα δρώμενα, τις μεταβαλλόμενες ανάγκες και προσδοκίες του και έτσι, να λειτουργήσει ως πυξίδα για μελλοντικές δράσεις και στόχους.

Ταυτότητα Έρευνας

Είδος έρευνας:

Έρευνα κοινής γνώμης για τον πολιτισμό

Γεωγραφική κάλυψη:

Σύνολο της χώρας

Μέγεθος δείγματος:

1000 άτομα στο συνολικό πληθυσμό της χώρας και 250 άτομα που ασχολούνται επαγγελματικά (άμεσα ή έμμεσα) με πολιτιστικές δραστηριότητες

Εξεταζόμενος πληθυσμός:

Γενικός πληθυσμός 18 ετών και άνω και στοχευμένο κοινό που ασχολούνται επαγγελματικά (άμεσα ή έμμεσα) με πολιτιστικές δραστηριότητες

Μέθοδος έρευνας:

Τηλεφωνικές συνεντεύξεις, με τη χρήση ειδικού συστήματος τηλεφωνικών συνεντεύξεων CATI (computer aided telephone interviews)

Περίοδος έρευνας:

16-21 Οκτωβρίου 2015

Μέθοδος δειγματοληψίας:

Στρωματοποιημένη απλή τυχαία δειγματοληψία, με τη μέθοδο των ποσοτώσεων ως προς τη γεωγραφική κατανομή του πληθυσμού, το φύλο και την ηλικία

Η ΑΠΟΨΙΣ είναι μέλος της ESOMAR, του WAPOR και του AAPOR, ακολουθεί τον κώδικα δεοντολογίας του ΣΕΔΕΑ/ΠΕΣΣ και είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο Φορέων και Επιχειρήσεων Δημοσκοπήσεων που τηρείται στο Τμήμα Ελέγχου και Διαφάνειας του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) με τον αριθμό 17

Πόσο συχνά παρακολουθείτε πολιτιστικές εκδηλώσεις;

Το κοινό παρακολουθεί συχνότερα κινηματογράφο και θέατρο.

Κινηματογράφο: η νεότερη γενιά, απόφοιτοι κυρίως δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που κατοικούν σε μεγάλες πόλεις.

Θέατρο: προτιμούν οι ηλικίες 35-44, υψηλού μορφωτικού επιπέδου, που κατοικούν σε πρωτεύουσα Νομού.

Πάνω από 50% τα ποσοστά όσων δεν παρακολουθούν ποτέ σεμινάρια - διαλέξεις (58%), λογοτεχνία - ποίηση (57%), εκθέσεις (53%) και χορό (51%).

Πολύ καλύτερα τα ποσοστά σε σύγκριση με τα αποτελέσματα που είχαμε 5 χρόνια πριν!

Γενικά οι περισσότεροι απάντησαν ότι παρακολουθούν κάποιες πολιτιστικές εκδηλώσεις 1-2 φορές το χρόνο.

Πως κρίνετε το χρηματικό αντίτιμο που καταβάλετε για τα κάτωθι πολιτιστικά προϊόντα;

«Φθηνά» χαρακτηρίζονται τα Μουσεία και οι Αρχαιολογικοί Χώροι.

«Ακριβά» χαρακτηρίζονται ο κινηματογράφος, το θέατρο και οι συναυλίες.

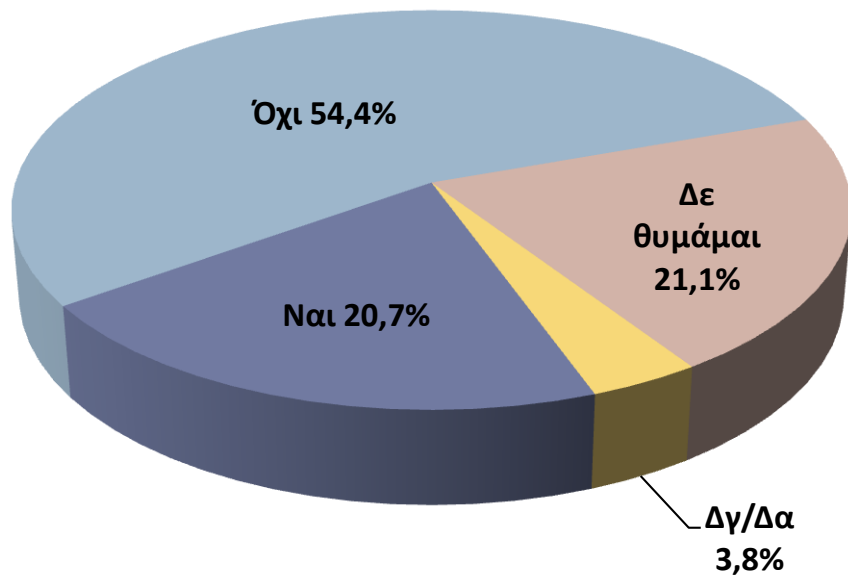
«Κανονικά» χαρακτηρίζονται τα βιβλία, οι εκθέσεις και τα dvd/cd.

«Ακριβό» το χρηματικό αντίτιμο χαρακτηρίζεται κυρίως από γυναίκες, μεγαλύτερες ηλικίες, χαμηλού μορφωτικού επιπέδου, ανέργους και κατοίκους χωριών και κωμοπόλεων.

«Κανονικό» το χρηματικό αντίτιμο χαρακτηρίζεται κυρίως από άνδρες, νεότερης ηλικίας κάτω των 45 ετών, με ανώτερο και ανώτατο μορφωτικό επίπεδο που κατοικούν σε μεγάλες πόλεις.

Τα ίδια συμπεράσματα είχαν προκύψει και στην έρευνα του 2010. Γενικά όμως σήμερα οι πολίτες κρίνουν κυρίως «κανονικό» το αντίτιμο των πολιτιστικών δραστηριοτήτων και όχι «ακριβό» που το χαρακτήριζαν 5 χρόνια πριν.

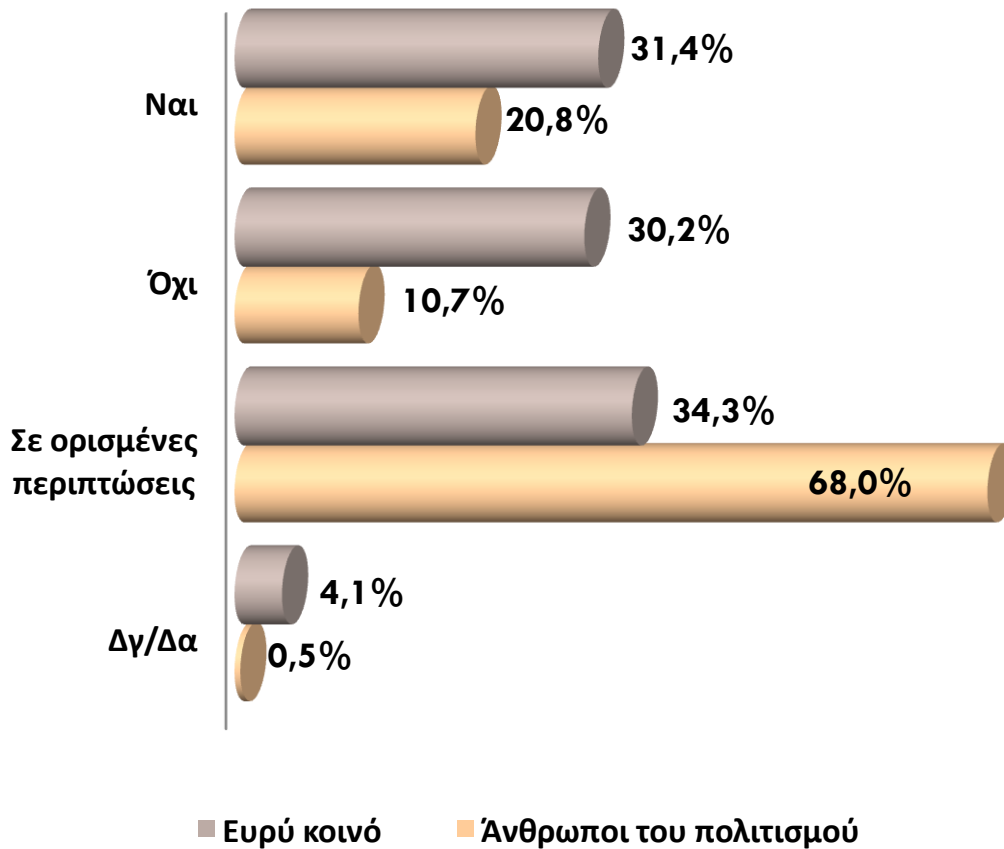
Τα τελευταία 3 χρόνια έχετε παρακολουθήσει ελληνική ταινία σε κινηματογραφική αίθουσα;

Το 54,4% του ευρύ κοινού δεν έχουν παρακολουθήσει τα τελευταία 3 χρόνια ελληνική ταινία σε κινηματογραφική αίθουσα.

Ελληνικές ταινίες στον κινηματογράφο παρακολουθούν κυρίως άτομα νεότερης ηλικίας, ανώτερου μορφωτικού επιπέδου και κάτοικοι μεγάλων πόλεων.

Ενημερώνεστε επαρκώς για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που διοργανώνονται;

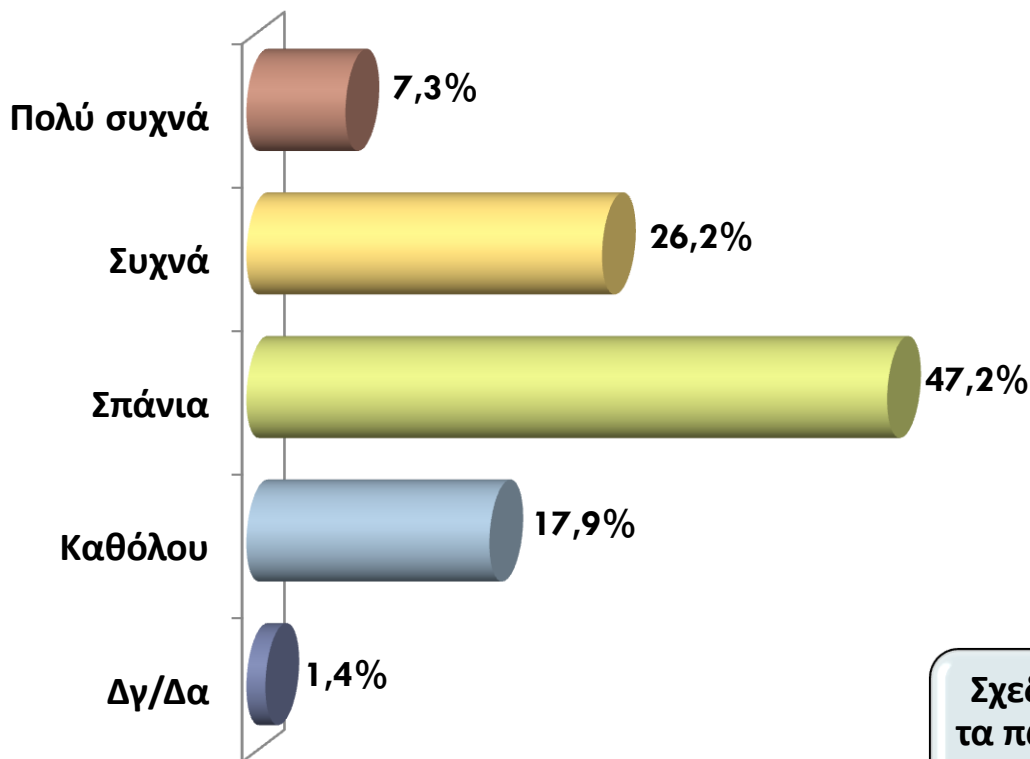

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα τελευταία 5 χρόνια το internet έχει διπλασιάσει τα ποσοστά του, ενώ σημαντικό έδαφος χάνουν οι εφημερίδες και τα περιοδικά (54% το 2010 έναντι 19% σήμερα)

Οι πολίτες φαίνεται να ενημερώνονται για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις κυρίως από την τηλεόραση, το ραδιόφωνο και το internet, ενώ πολύ χαμηλότερα είναι τα ποσοστά για τις εφημερίδες, τα περιοδικά και την υπαίθρια διαφήμιση. Όπως είναι λογικό, τα ποσοστά αυτά διαφοροποιούνται ανάλογα με την ηλικία και το μορφωτικό επίπεδο των ερωτώμενων.

Πόσο συχνά επισκέπτεσθε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα;

Συχνότεροι επισκέπτες: νέοι έως 34 ετών, με παιδιά, ανώτερου μορφωτικού επιπέδου που εργάζονται στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα.

Σχεδόν επτά στους δέκα (69%) δεν επισκέπτονται τα πωλητήρια των μουσείων για να προμηθευτούν τα δώρα τους.

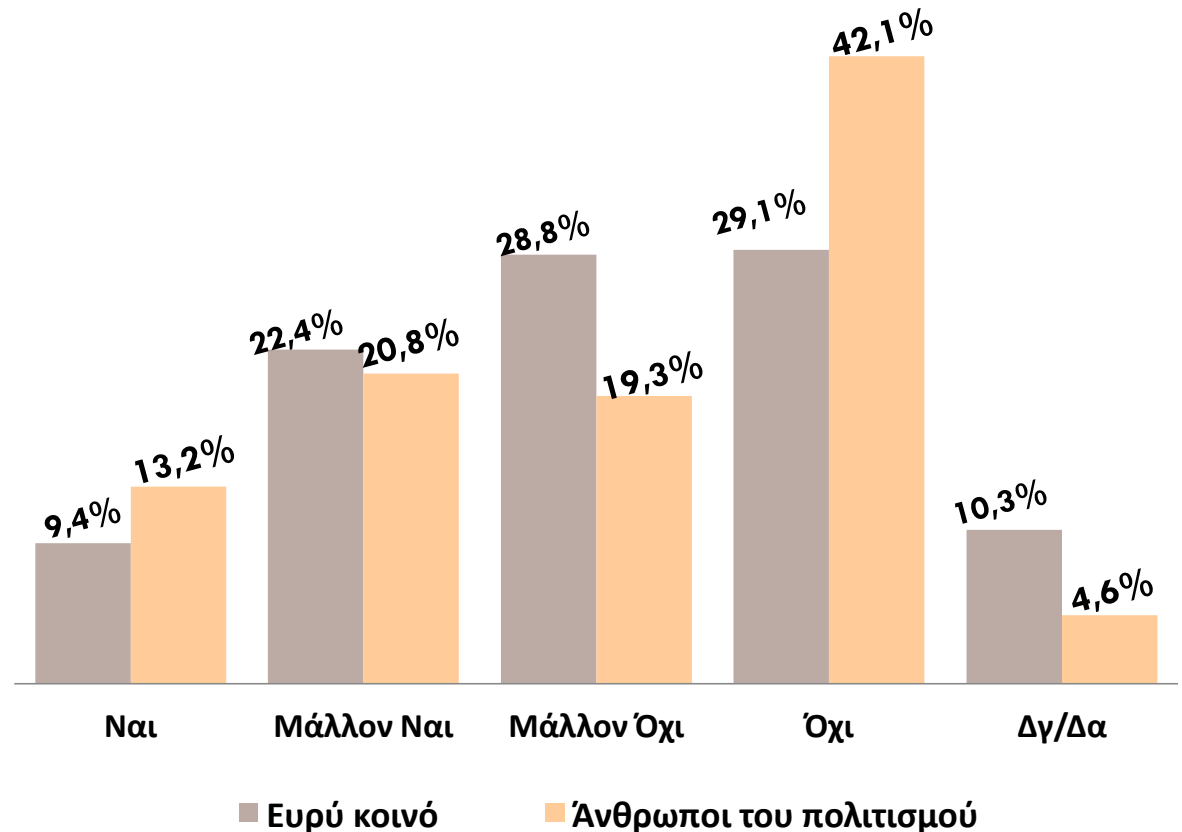
Το 40% δηλώνει ότι δεν έχει επισκεφτεί ποτέ κάποιο πωλητήριο γιατί πιστεύει ότι τα προϊόντα που πωλούνται είναι ιδιαίτερα ακριβά.

Πιστεύετε ότι χρειάζεται αλλαγή στρατηγικής διεκδίκησης για την επιστροφή των γλυπτών του Παρθενώνα;

Πιστεύετε ότι η ανάμιξη της Αμάλ Αλαμουντίν - Κλούνει ωφέλησαν την ελληνική εκστρατεία για την επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνα;

Το 70,6% των ανθρώπων του πολιτισμού απάντησε ότι πρέπει να αλλάξει η στρατηγική διεκδίκησης των γλυπτών.

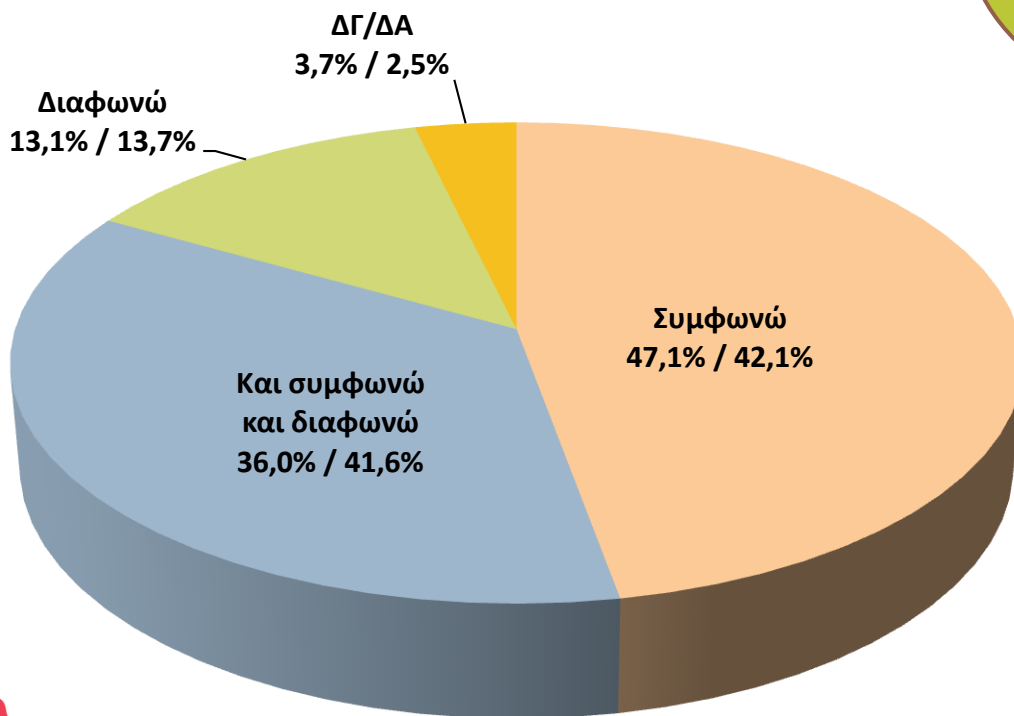
Κυρίως νεότεροι άνθρωποι και ανώτερου μορφωτικού επιπέδου.

Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την χρήση αρχαίων μνημείων για σύγχρονα πολιτιστικά γεγονότα;

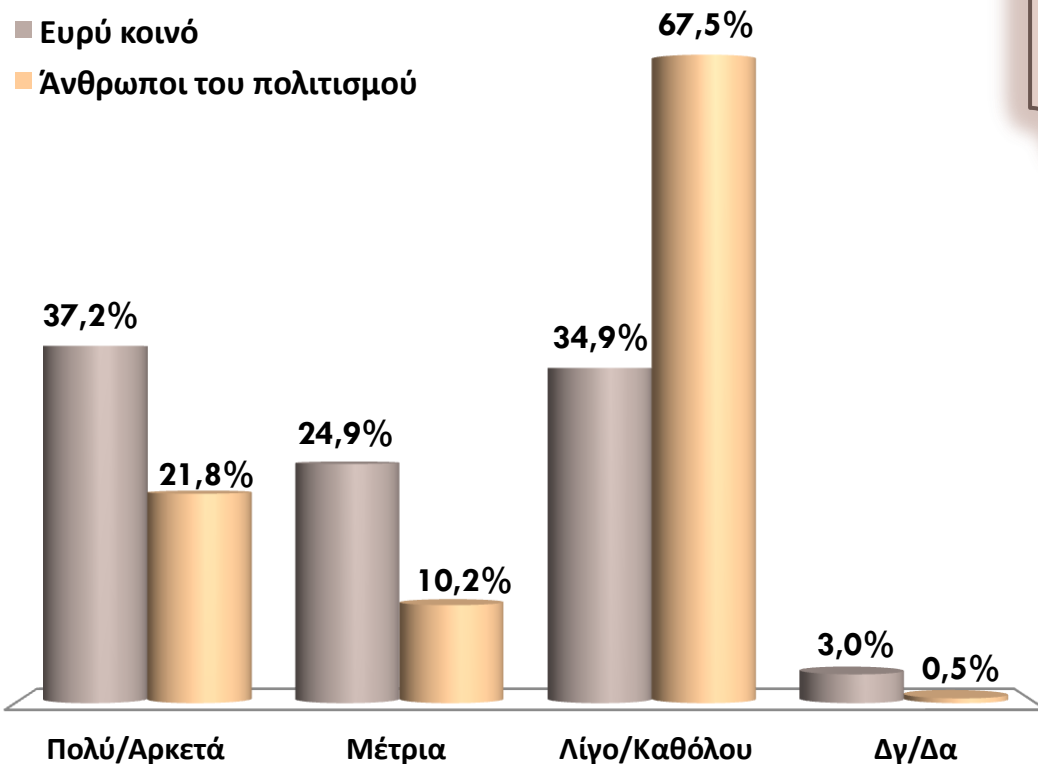
1^ο ποσοστό: Ευρύ κοινό

2^ο ποσοστό: Άνθρωποι του πολιτισμού

Για εκδηλώσεις που έχουν οργανωθεί τελευταία σε αρχαιολογικούς χώρους θετική άποψη εκφράζει το 80% στο ευρύ κοινό και το 47% στους ανθρώπους του πολιτισμού.

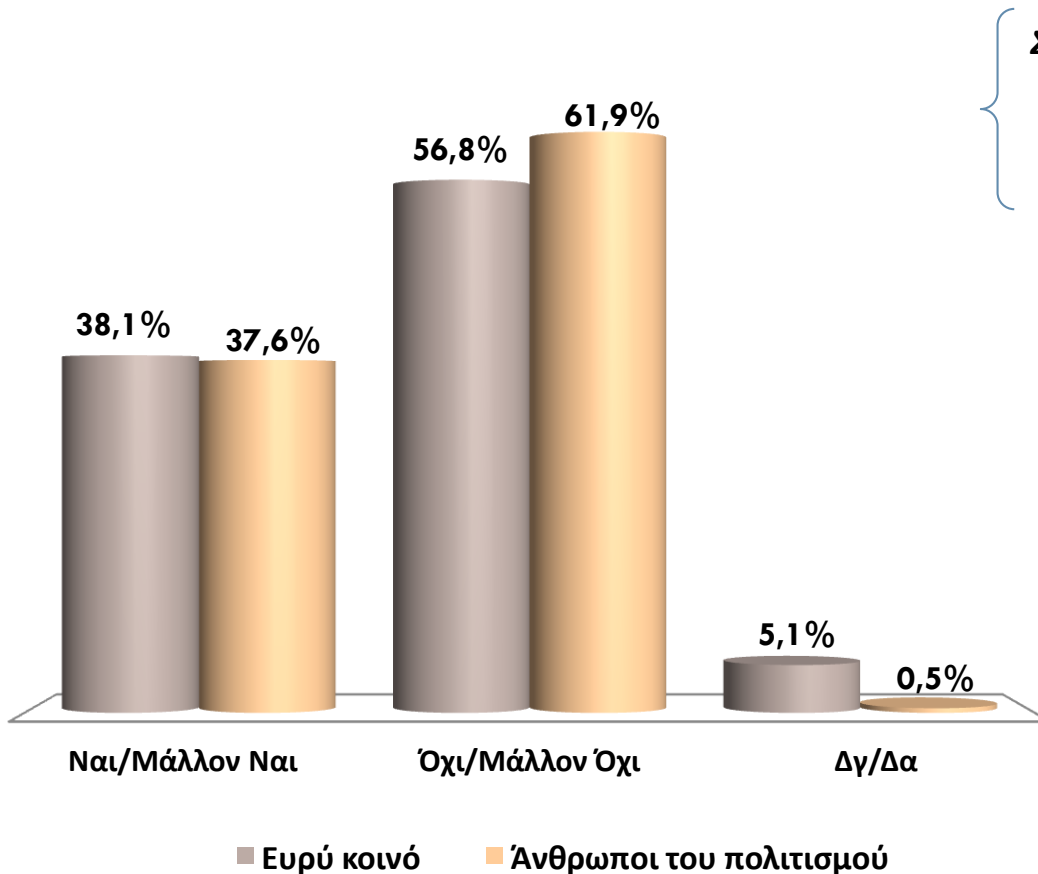
Πιστεύετε ότι το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα βοηθάει στη δημιουργία πολιτιστικής συνείδησης;

Στην έρευνα του 2010 τα αποτελέσματα ήταν άκρως απογοητευτικά, αφού στο ευρύ κοινό το πολύ/αρκετά έφτανε μόλις στο 5% (σήμερα 37%).

Σημαντική διαφοροποίηση παρατηρείται ανάμεσα στο ευρύ κοινό και στους ανθρώπους που δραστηριοποιούνται στον πολιτισμό.

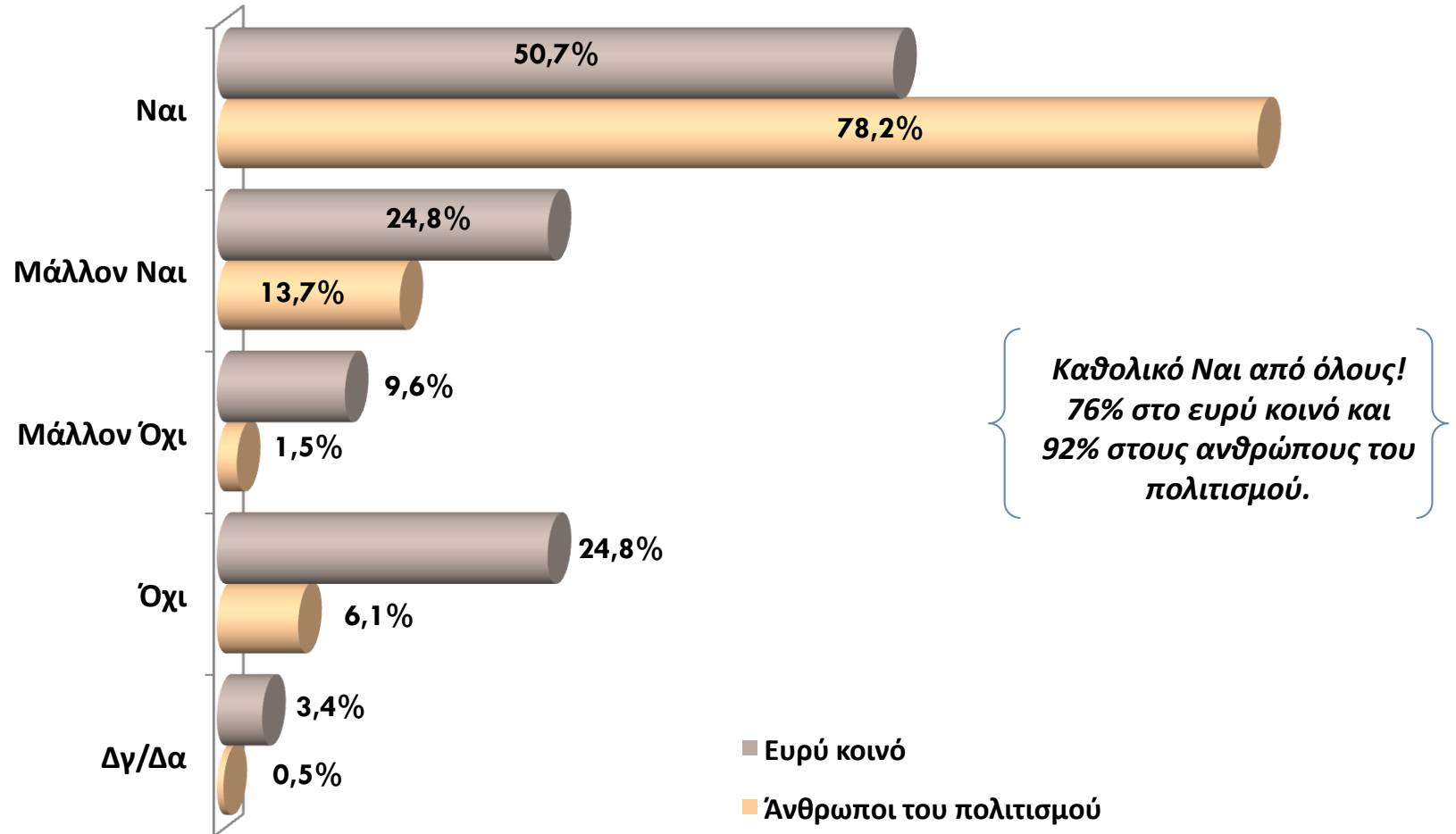
Πιστεύετε ότι οι κυβερνήσεις μετά την μεταπολίτευση λειτούργησαν σωστά ως προς την ανάπτυξη του πολιτισμού και της δημιουργίας;

Στο ευρύ κοινό περισσότερο αρνητικοί εμφανίζονται οι κάτοικοι της Περιφέρειας και οι άνεργοι.

Στους ανθρώπους του πολιτισμού περισσότερο αρνητικοί εμφανίζονται οι γυναίκες και οι ερωτώμενοι μεγαλύτερων ηλικιών.

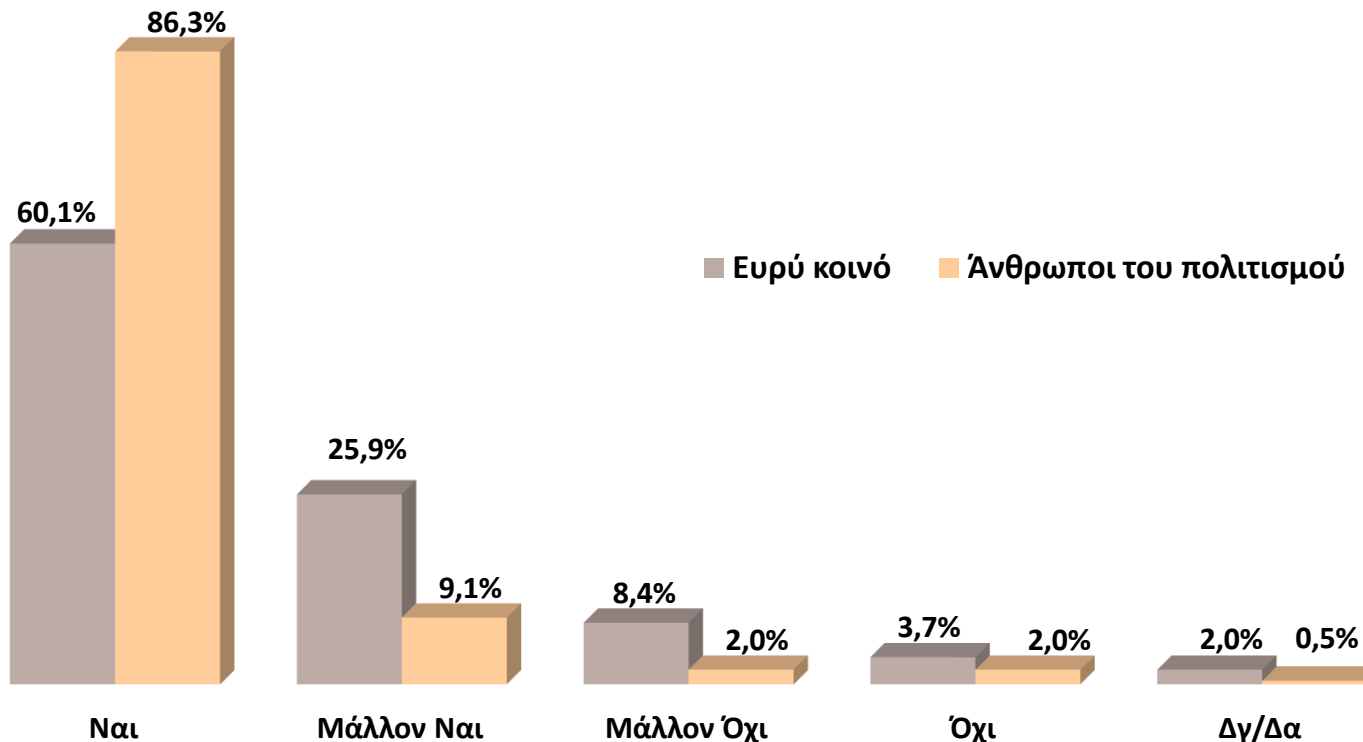
Θεωρείτε ότι ο πολιτισμός είναι βιομηχανία;

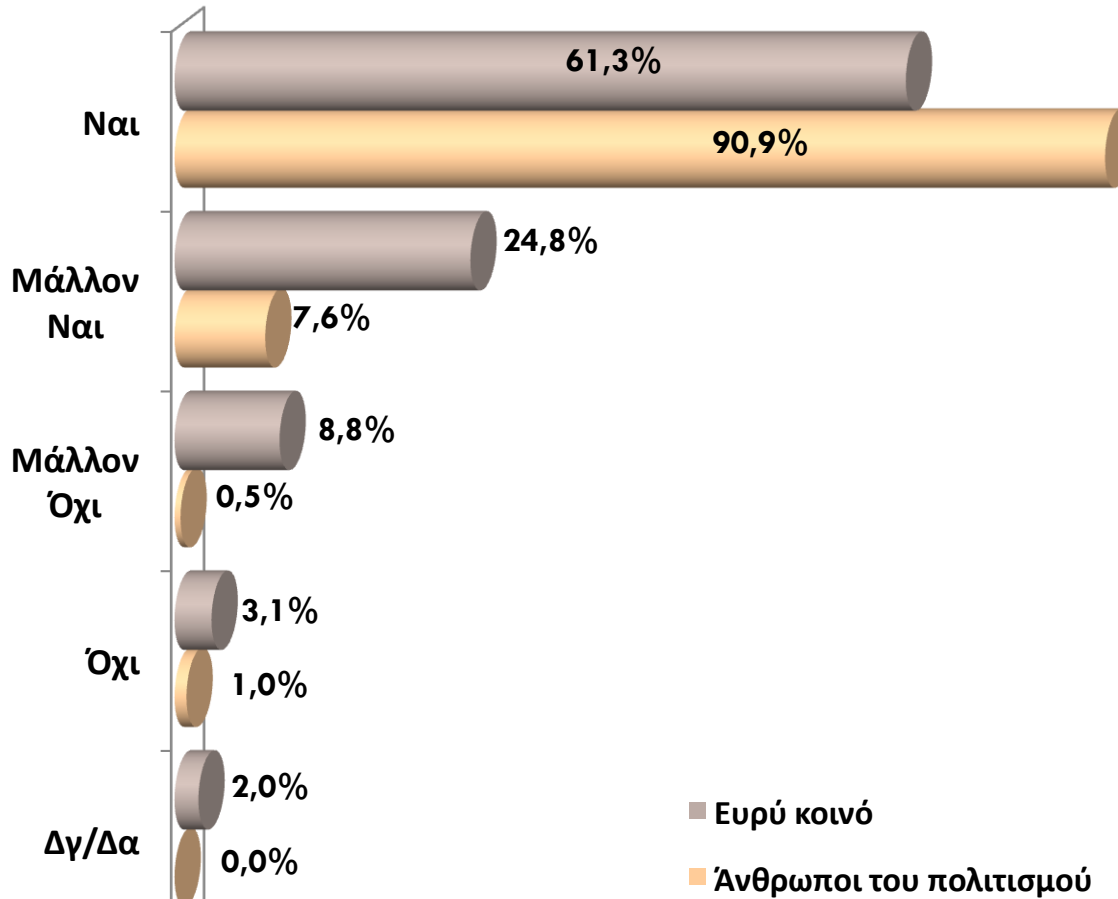
Θεωρείτε ότι η Ελλάδα πρέπει να επενδύσει στον πολιτισμό ακόμα και σε περιόδους οικονομικής κρίσης;

Περισσότερο θετικοί εμφανίζονται οι άνδρες, και όσοι έχουν υψηλό επίπεδο μόρφωσης.

Αντίστοιχα ποσοστά ήταν και στην έρευνα που διεξήχθη το 2010, στην αρχή δηλαδή της οικονομικής κρίσης.

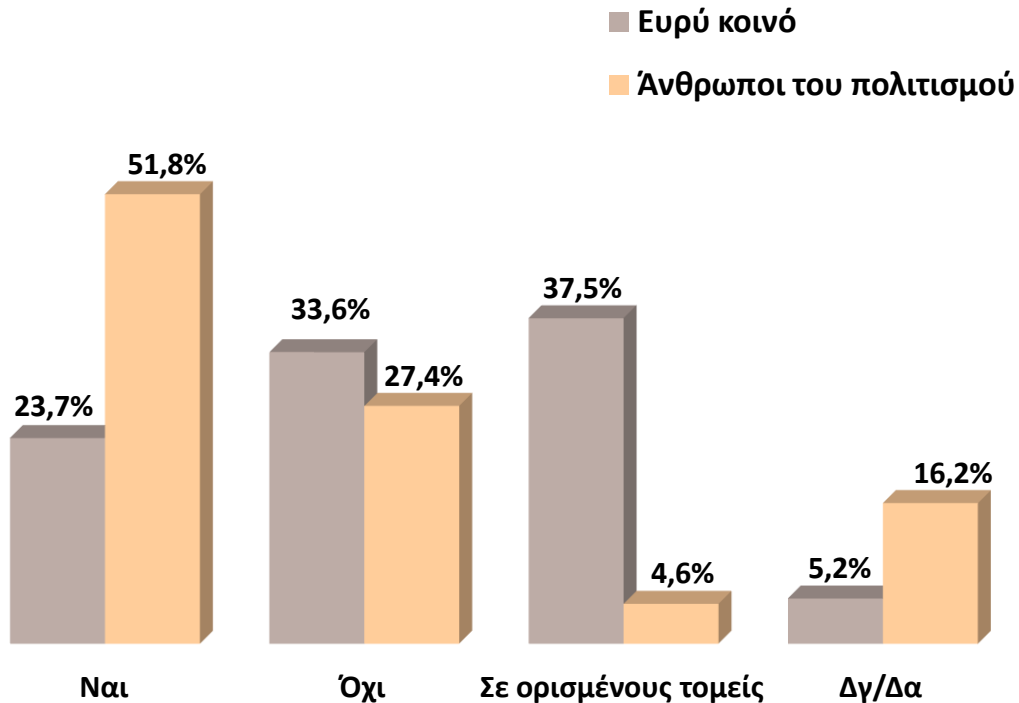
Μπορεί ο πολιτισμός να αποτελέσει για την Ελλάδα μοχλό ανάπτυξης;

Επίσης η πλειοψηφία πιστεύει ότι θα μπορούσε ο πολιτισμός να συνεισφέρει για την έξοδο της χώρας από την κρίση (71% στο ευρύ κοινό / 92% στους ανθρώπους του πολιτισμού).

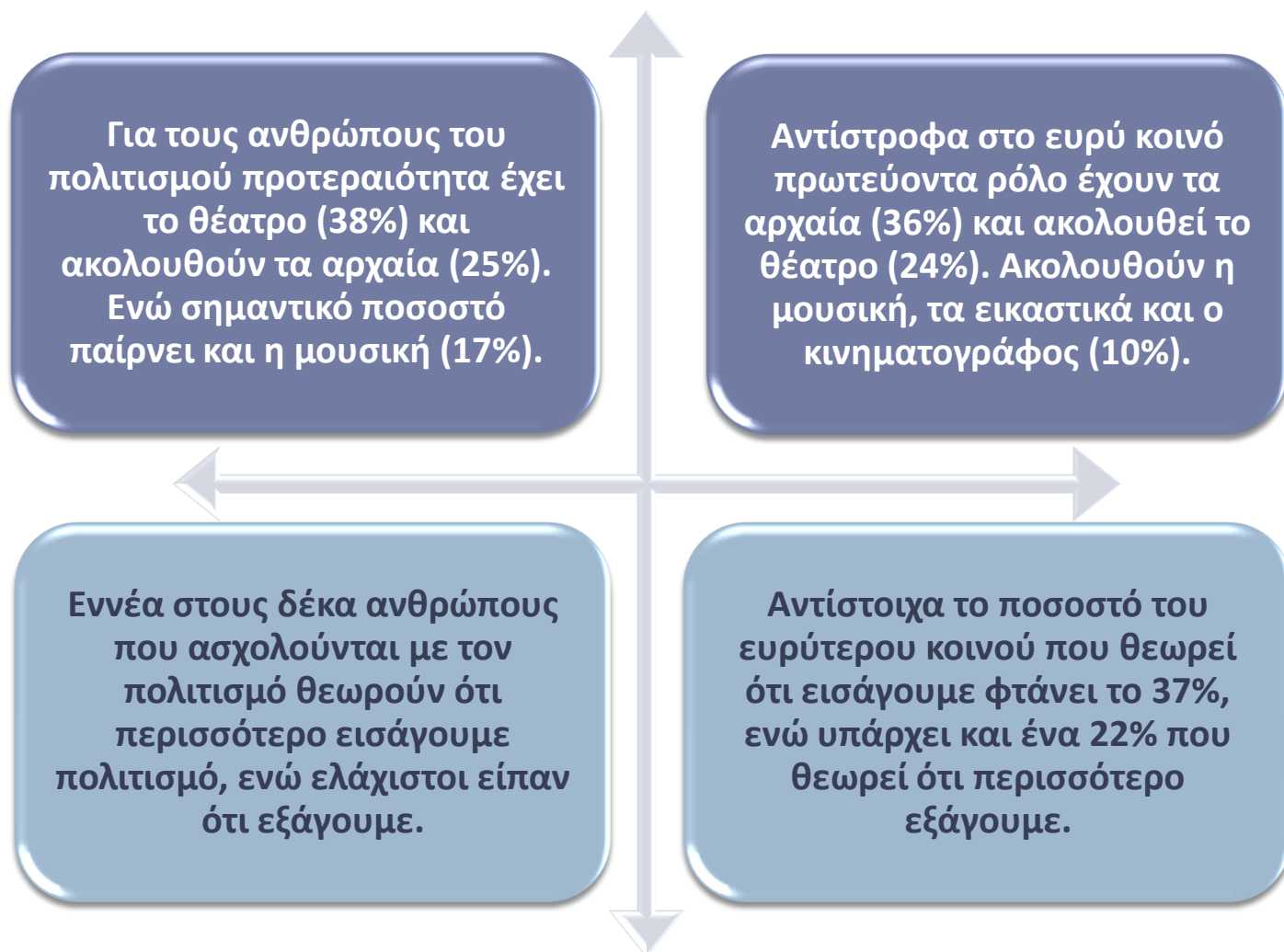
Είστε ικανοποιημένος/η από την πολιτιστική παραγωγή της Ελλάδας;

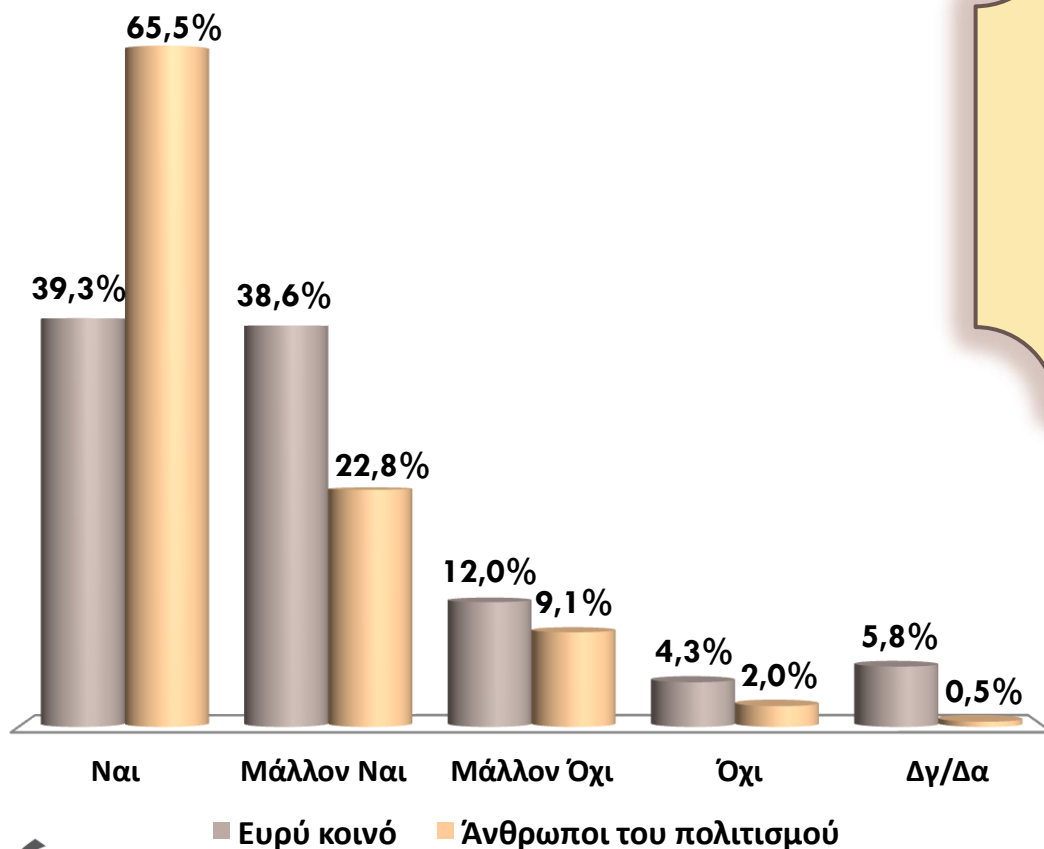
Απόλυτη ικανοποίηση αισθάνεται το 51,8% των ανθρώπων του πολιτισμού, ενώ το 4,6% εξ αυτών αισθάνεται ικανοποίηση σε ορισμένους μόνο τομείς.

Στο ευρύ κοινό ικανοποίηση σε ορισμένους τομείς αισθάνεται το 37,5% και αναφέρονται κυρίως στους τομείς του θεάτρου, των εικαστικών και του κινηματογράφου.

Τι πιστεύετε ότι έχουμε να «πουλήσουμε» από το χώρο του πολιτισμού; Πιστεύετε ότι εισάγουμε περισσότερο πολιτισμό από ότι εξάγουμε;

Θεωρείτε ότι τα πολιτιστικά γεγονότα που συμβαίνουν στην Ελλάδα θα μπορούσαν να εξαχθούν σε άλλες χώρες με επιτυχία;

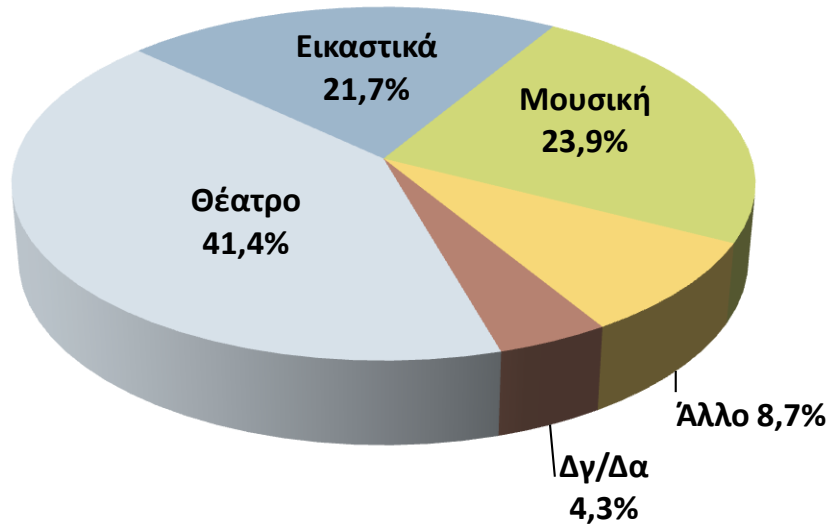
Αντίστοιχα ποσοστά έχουμε και στο αν θεωρούν άξιο το ελληνικό ανθρώπινο δυναμικό για να διοργανώσει πολιτιστικά γεγονότα με διεθνή απήχηση.

- **Ναι/Μάλλον Ναι:** ευρύ κοινό 73% - άνθρωποι πολιτισμού 84%
- **Όχι/Μάλλον Όχι:** ευρύ κοινό 24% - άνθρωποι πολιτισμού 15%

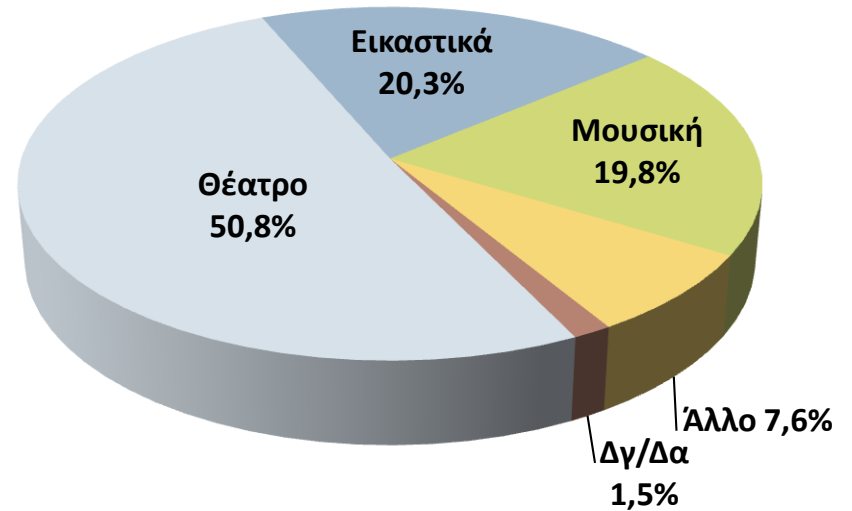
Εκείνοι που θεωρούν άξιο το ελληνικό ανθρώπινο δυναμικό είναι μεγαλύτερες ηλικίες και κυρίως άτομα ανώτερου μορφωτικού επιπέδου.

Τι είδους γεγονότα θα προσέλκυαν το διεθνές κοινό;

Ευρύ κοινό

Άνθρωποι του πολιτισμού

ΜΟΥΣΙΚΗ
στο ευρύ κοινό
επιλέγουν περισσότερο
στην Ήπειρο και στην
Μακεδονία

Στους ανθρώπους
του πολιτισμού: οι
μικρότερες ηλικίες

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ
προτιμούν κυρίως
οι γυναίκες, 45-54
ετών

ΘΕΑΤΡΟ
προτιμούν οι
άνδρες από τις
γυναίκες

Ποια πολιτιστικά στοιχεία της χώρας πιστεύετε ότι ελκύουν περισσότερο τους τουρίστες;

Περισσότερο ελκυστικό για τους τουρίστες, είναι το φαγητό-τοπικά προϊόντα (41%) και ακολουθούν τα έθιμα - παραδόσεις (35%) και οι χώροι πολιτιστικής κληρονομιάς (33%).

Ευρύ κοινό

Άνθρωποι πολιτισμού

Ως περισσότερο ελκυστικό για τους τουρίστες, αναφέρουν την τέχνη - λογοτεχνία (28%) και ακολουθούν τα έθιμα - παραδόσεις (23%) και οι χώροι πολιτιστικής κληρονομιάς (21%). Το φαγητό - τοπικά προϊόντα συγκεντρώνει 15%.

Ποιές μορφές πολιτιστικού τουρισμού πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν καλύτερα στην χώρα;

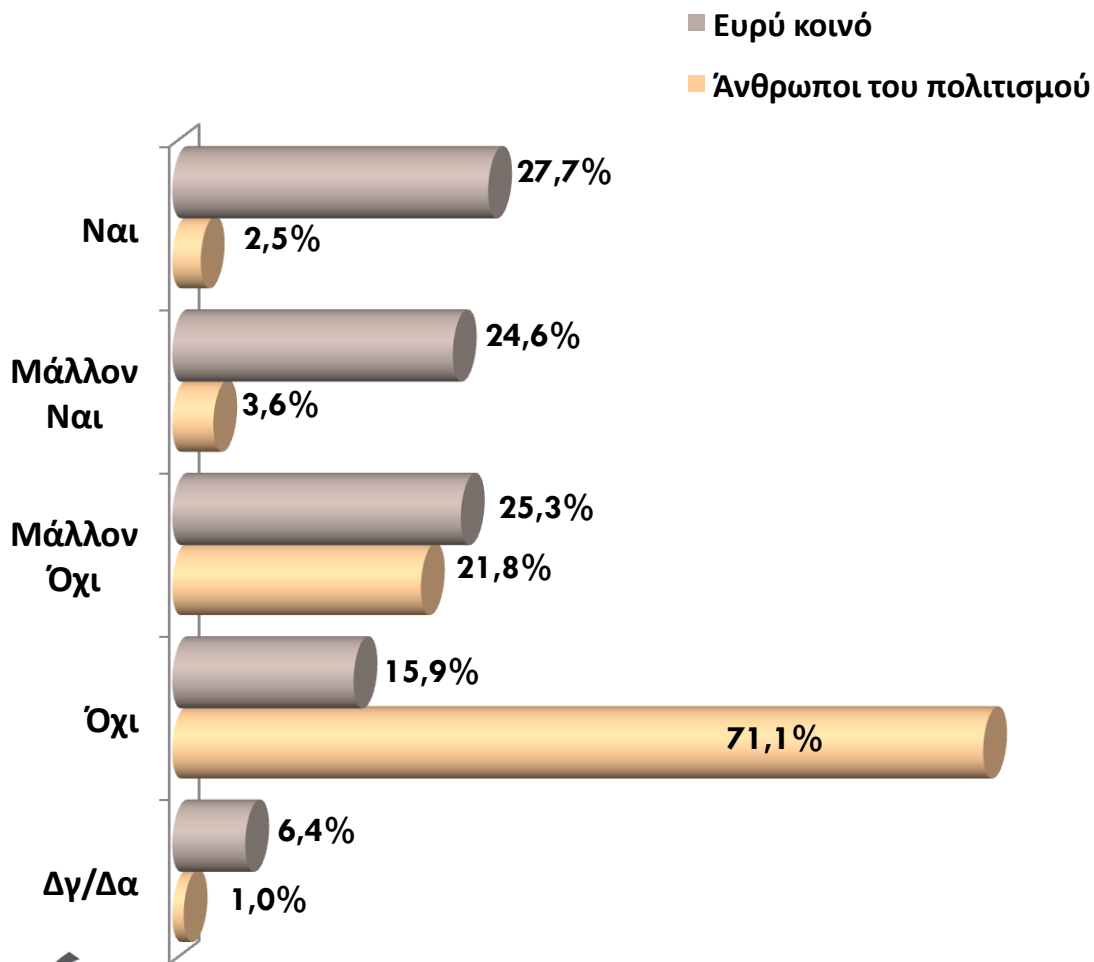
Οι ερωτώμενοι του ευρύ κοινού προτείνουν τον αρχαιολογικό (63%) και το γαστρονομικό τουρισμό (38%).

Οι ερωτώμενοι του πολιτισμού προτείνουν το θρησκευτικό (34%) και τον αρχαιολογικό τουρισμό (32%).

Στην έρευνα του κοινού, το γαστρονομικό τουρισμό προτείνουν κυρίως άνδρες, ηλικίας 45-54 και οι κάτοικοι της Κρήτης.

Μικρότερα ποσοστά παρατηρούνται για τον αγροτουρισμό, τον οικοτουρισμό, τον ιαματικό και τον αθλητικό τουρισμό.

Θεωρείτε ότι η Ελλάδα προωθεί επαρκώς τον ελληνικό πολιτισμό στο εξωτερικό;

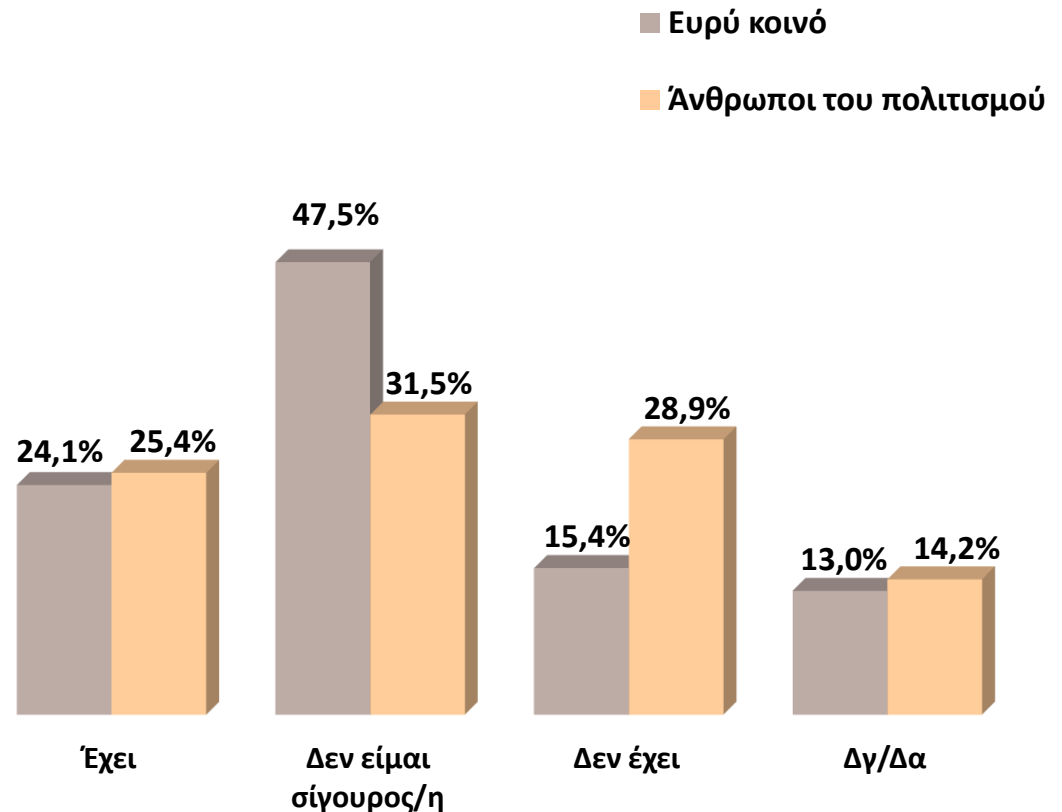
Στο ευρύ κοινό το 50% πιστεύει ότι η Ελλάδα προωθεί τον ελληνικό πολιτισμό στο εξωτερικό. Το ποσοστό αυτό 5 χρόνια πριν ήταν στο 23%.

Εντελώς αντίθετα τα αποτελέσματα στους ανθρώπους του πολιτισμού, όπου το 93% πιστεύει ότι δε γίνεται τίποτα στο συγκεκριμένο τομέα.

Γνωρίζετε αν η Ελλάδα έχει δομές προώθησης του πολιτιστικού προϊόντος στο εξωτερικό; Γνωρίζετε το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού;

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι το 79% του ευρύ κοινού δεν έχει καν ακούσει το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, ενώ όσοι το γνωρίζουν έχουν μία πολύ θολή εικόνα για τη δραστηριότητά του.

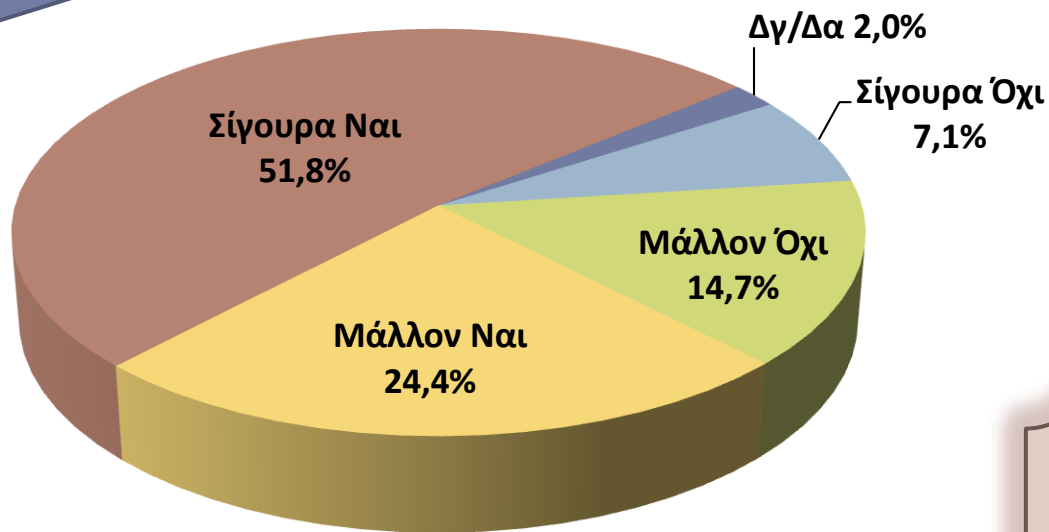
Αντίστοιχα ένας στους δύο από τους ανθρώπους του πολιτισμού είπε ότι δε γνωρίζει, ενώ το υπόλοιπο 33% απάντησε ότι γνωρίζει ότι υπάρχει αλλά δε γνωρίζει που δραστηριοποιείται.

Πιστεύετε ότι στην πολιτιστική διπλωματία θα έπρεπε να παίζουν πιο ενεργό ρόλο οι Πρεσβείες μας και το Υπουργείο Εξωτερικών;

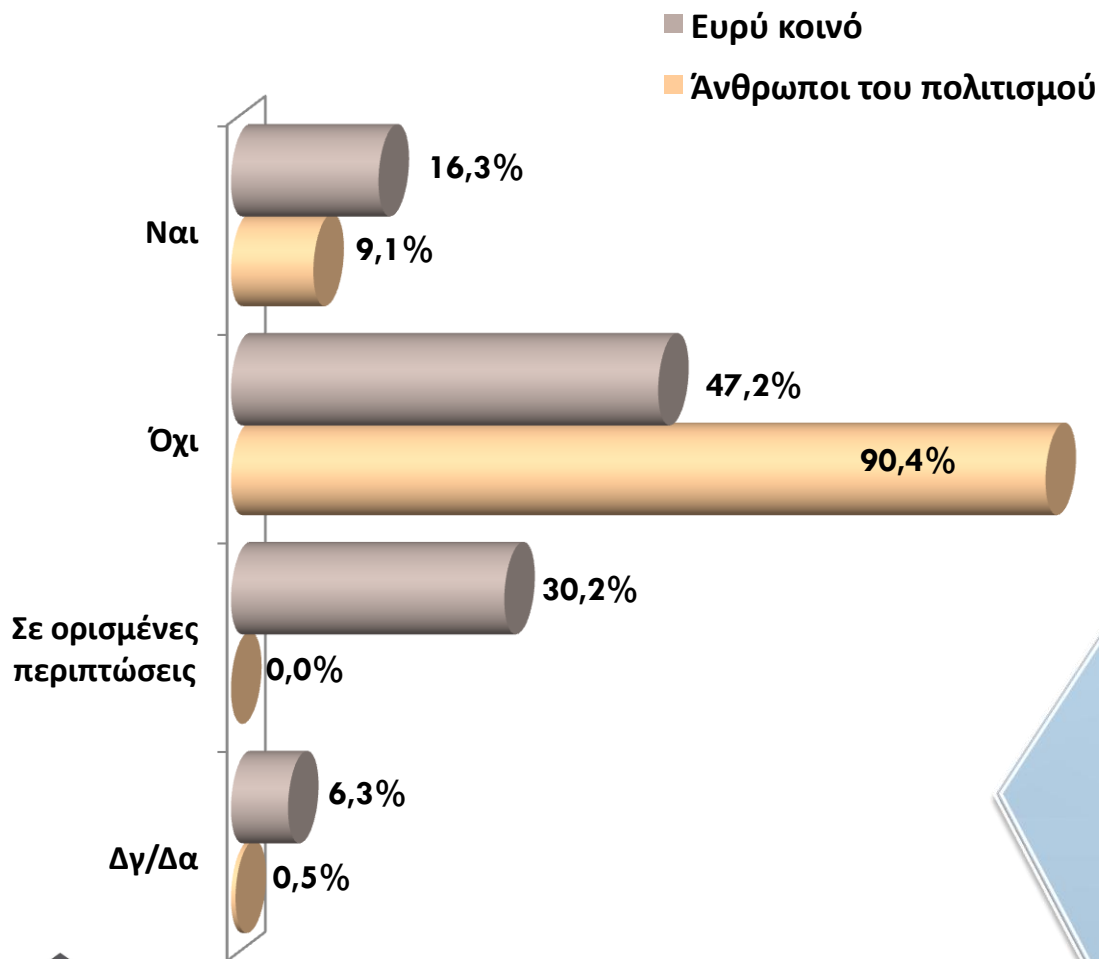
Απάντησαν οι άνθρωποι του πολιτισμού

Οι θετικές απαντήσεις (Σίγουρα/Μάλλον Ναι) συγκεντρώνουν το 76%.

Προέρχονται κυρίως από άτομα με υψηλό μορφωτικό επίπεδο

Πιστεύετε ότι το κράτος επενδύει επαρκώς στη σύγχρονη πολιτιστική δημιουργία, στηρίζοντας δημιουργούς και παραγωγούς;

Ταυτόχρονα όλοι πιστεύουν ότι οι ιδιωτικές χορηγίες έχουν μειωθεί τα τελευταία χρόνια.

Τόσο το ευρύ κοινό, όσο και οι άνθρωποι του πολιτισμού πιστεύουν ότι μεγαλύτερη συμβολή στην πολιτιστική δημιουργία έχει ο ιδιωτικός τομέας (63,4% - 90,4%) και όχι ο δημόσιος (20,1% - 6,6%).
Αποτελέσματα τελείως αντίθετα σε σύγκριση με την έρευνα του 2010.

Με ποιο κριτήριο θα έπρεπε να δίνεται η κρατική επιχορήγηση στους πολιτιστικούς φορείς;

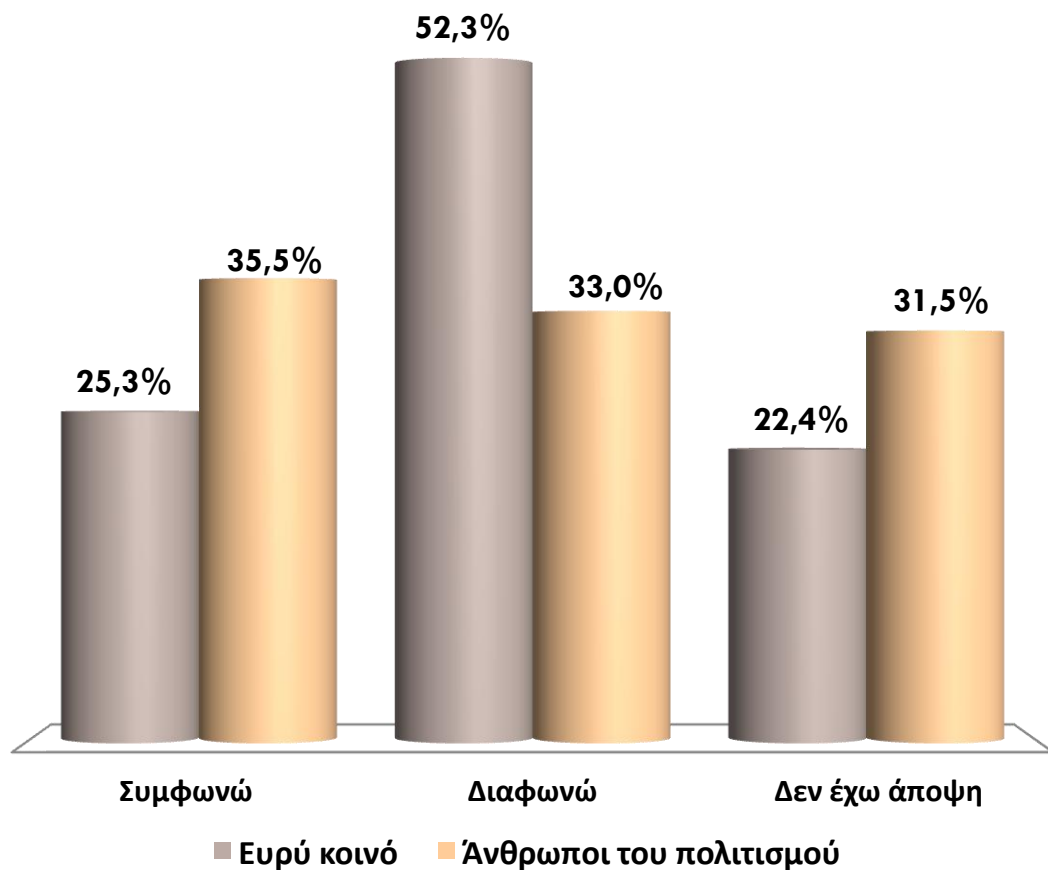
Ευρύ κοινό

Τρεις στους δέκα ερωτώμενους του ευρύτερου κοινού (33%), θεωρούν ως βασικότερο κριτήριο την πολιτιστική - εκπαιδευτική προσφορά και την ιστορία των πολιτιστικών φορέων, ενώ ακολουθεί ο αριθμός και η ποιότητα των ετήσιων παραγωγών τους (21%) και η δημοφιλία τους (15%).

Την πολιτιστική - εκπαιδευτική προσφορά και την ιστορία των πολιτιστικών φορέων αναφέρουν ως πιο σημαντικό και τα άτομα του πολιτισμού (59%), ενώ ακολουθεί η πρωτοτυπία και η καινοτομία τους (20%) και η ποιότητα των ετήσιων παραγωγών τους (14%).

Άνθρωποι πολιτισμού

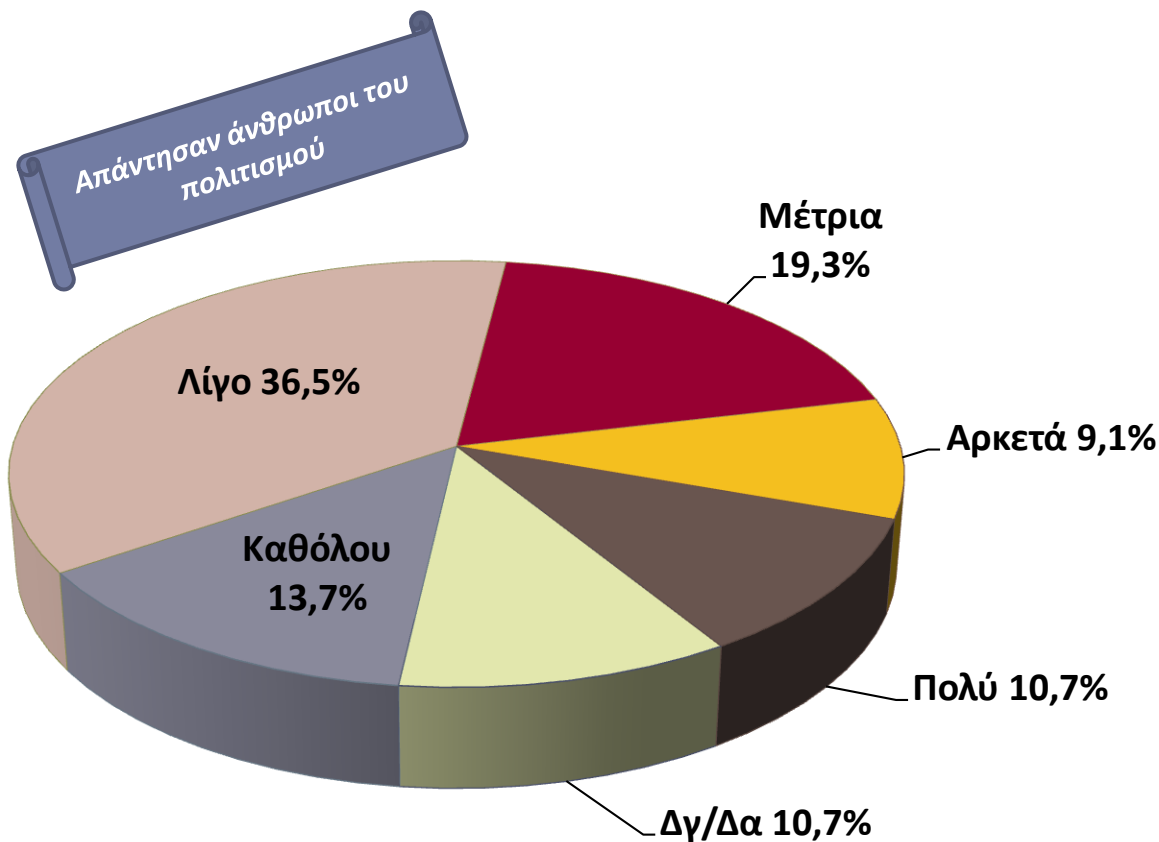
«Όποιος φορέας δεν μπορεί να επιβιώσει αυτοχρηματοδοτούμενος να κλείσει». Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με αυτή την άποψη;

Στο ευρύ κοινό ένας στους τέσσερις πιστεύει ότι οι μη αυτοχρηματοδοτούμενοι φορείς πρέπει να κλείσουν. Κυρίως οι μεγαλύτεροι άνθρωποι και οι κάτοικοι της Αττικής.

Στους ανθρώπους του πολιτισμού οι απαντήσεις είναι μοιρασμένες. Χωρίς σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δημογραφικά χαρακτηριστικά.

Το Υπουργείο Πολιτισμού βοηθάει στην απορρόφηση κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα πολιτισμού;

Οι μισοί ερωτώμενοι απάντησαν αρνητικά (λίγο/καθόλου).

Μόνο δύο στους δέκα είπε ότι βοηθάει πολύ/αρκετά.

Αρνητικά απάντησαν κυρίως άνδρες και άτομα άνω των 35 ετών.

Τι νομίζετε ότι απαιτείται για την προσέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων στον πολιτισμό;

Γενικά χρειάζεται στρατηγική, ξεκάθαροι στόχοι και ικανά στελέχη, μελέτη, έρευνα και οργάνωση ώστε οι πολιτιστικές δράσεις να έχουν μεγάλη απήχηση στον κόσμο και κατ' επέκταση στους επενδυτές (marketing).

Από νομικής πλευράς απαιτούνται αλλαγές δομών στη διοίκηση των αρμοδίων υπουργείων από εξειδικευμένα άτομα, εφαρμογή ευνοϊκού νόμου για τις χορηγίες. Σωστή εκπαίδευση των εργαζομένων στον πολιτισμό.

Από πολιτικής πλευράς ζητούν αλλαγή πλεύσης των πολιτικών. Περισσότερη εμπιστοσύνη στο κράτος και τους φορείς. Σύστημα με σωστή διαχείριση, συνέπεια, εξωστρέφεια και διαφάνεια.

Από οικονομικής πλευράς χρειάζεται σταθεροποίηση του φορολογικού συστήματος, μείωση γραφειοκρατίας, φορολογική απαλλαγή των χορηγιών, στρατηγική ανάπτυξης, ανταγωνιστικότητα και άρση των στρεβλώσεων της οικονομίας. Επίσης μέτρα στήριξης της επιχειρηματικότητας.

Ποιες καλές πρακτικές του εξωτερικού θεωρείτε ότι πρέπει να υιοθετήσουμε ως χώρα;

Διαφάνεια, αξιοκρατία, πειθαρχία, στοχευμένη επικοινωνία, στρατηγική και ποιοτικότερο Marketing με σωστό σχεδιασμό και επιχειρηματικό σχέδιο, on line υπηρεσίες και νέες τεχνολογίες.

Να θεωρήσουμε τον πολιτισμό ως αναπτυσσόμενη βιομηχανία.

Διαμόρφωση των πόλεων με βάση τα πολιτιστικά χαρακτηριστικά τους και ανάδειξη μνημείων και μουσείων.

Πρέπει να στηρίξουμε το πολιτιστικό προϊόν στο δρόμο, να αυξήσουμε τα street festivals.

Να εντάξουμε ενεργά τον πολιτισμό στην εκπαίδευση.

Σωστή προβολή της χώρας μας, του πολιτισμού μας και πλήρη εκμετάλλευση του φυσικού, πολιτιστικού και καλλιτεχνικού πλούτου της Ελλάδας.

σφυστός
πολιτισμού

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας